

Pace nieuwsbrief

Stichting Papua Erfgoed - Nieuwsbrief 27 - november 2017

Corresp. adres: Witte Rozenstraat 45 D, 2311 XT Leiden

Rabobank IBAN nr. NL94 RABO 0122 1181 62

www.papuaerfgoed.org – info@papuaerfgoed.org – t.: 06 24481802

Donaties

Uw bijdrage kunt u overmaken
op Rabobank IBAN nr.
NL94 RABO 0122 1181 62
t.n.v. St. Papua Erfgoed, Leiden
o.v.v. • 'gift' of 'donatie'

Comité van Aanbeveling

Dr. Anna-Karina Hermkens
Postdoctoral research fellow
Australian National University

Dr. Jaap Timmer
Senior lecturer Anthropology
Macquarie University, Sydney

Dhr. Fred Korwa †
Papua vertegenwoordiger,
oud-medewerker Ministerie
van Landbouw

Prof.dr. Suzan Legêne
Hoogleraar politieke geschiedenis,
Vrije Universiteit Amsterdam,
Voorzitter werkgroep cultuur,
Nationale UNESCO Commissie en
oud-hoofd museale zaken,
Tropenmuseum Amsterdam

Prof.dr. Pamela Pattynama
Bijzonder hoogleraar Indische
literatuur en cultuur, Universiteit
van Amsterdam

Drs. Dirk Vlasblom journalist NRC
Handelsblad, antropoloog en
historicus m.b.t. Papua

Dhr. Joop van Zijl radio- en
televisiejournalist, o.a.
Redactie NOS

Dhr. Aad van den Heuvel
Televisieprogrammamaker

Pace Nieuws

In de vorige Nieuwsbrief (mei 2017) schreef auteur **Geert van der Kolk** het artikel 'Naar de Asmat in het kielzog van de geschiedenis' over zijn reis door Papua.

Dit resulteerde in de verschijning van een literaire roman over Papua met de titel 'De witte reiger'. U leest hier meer over in de rubriek **Recente publicaties over Papua**.

In de afgelopen jaren ontvingen wij van heel wat mensen een enorme hoeveelheid foto's over het leven en werken in het voormalige Nederlands Nieuw-Guinea. Te lang hebben deze foto's in de kasten gelegen. Inmiddels is Klaas Schoof bezig om al deze foto's te digitaliseren en via **Flickr** openbaar te maken. Dat heeft hij tot nu toe met een enorme voortvarendheid gedaan. Klaas Schoof heeft tot nu toe 7760 foto's gepubliceerd, verdeeld over 13 verschillende 'foto-albums'. Foto's die veelal gemaakt werden door de in voormalig Nederlands Nieuw-Guinea werkzame paters. Het is misschien even lastig om het linkadres in te typen, maar het is méér dan de moeite waard : https://www.flickr.com/photos/papuan_cultures/collections/72157678552417023/

Ondanks het misschien wat tegenvallend zomerweer waren wij het afgelopen halfjaar met een stand op twee manifestaties vertegenwoordigd. Bijna vanzelfsprekend, zou ik haast

zeggen, op de jaarlijkse nationale Veteranendag die op 24 juni 2017 werd gehouden op het Malieveld in Den Haag.

Gelukkig kregen wij niet alle 90.000 mensen die deze Veteranendag bezochten in onze stand, maar dat wij ons niet hoefden te vervelen mag u van ons aannemen. Naast het informeren van de bezoekers en het gebruikelijke "wat was dat toch een mooie tijd in Nieuw-Guinea" lijken we soms ook net een reisbureau en informeerden wij diverse mensen die van plan waren om Papua met een bezoek te vereren.

Ook bezochten wij de door de Stichting Geestelijk en Sociaal Welzijn Papua's COPAN georganiseerde Papua familiedag op 2 september 2017 in Deventer, waar ca. 100 bezoekers acte de présence gaven. Een geanimeerde dag met een diaprojectie, sketches, muziek,

traditionele hapjes en afgesloten met een heerlijke maaltijd. U danken wij voor uw financiële bijdragen aan onze Stichting, waardoor u ons in de gelegenheid

stelt om ons werk te doen. Wij doen nog graag een beroep op u. Uw gift vinden wij niet vanzelfsprekend, maar is wel bijzonder welkom.

En 'last but not least' maken wij u attent op het onderstaande "Hapin-feestje", een evenement dat u eigenlijk niet mag missen !

Op 25 november a.s. viert Hapin zijn 45-jarig bestaan met een jubileumdag onder het motto '**Beleef Papua in één dag !**'

Het programma, dat loopt van 09.30 tot 18.00 uur, belooft afwisselend en gevarieerd te worden, met dans, film, muziek en poëzie uit Papua en er zijn toonaangevende gastsprekers. U kunt aansluiten bij thema's die u aanspreken: politiek, milieu, cultuur, geschiedenis of reizen. Maar er is ook alle ruimte voor ontmoeting en gesprek. Ook voor kinderen is er van alles te beleven.

Al 45 jaar steunt Hapin studenten, kleine ondernemers en onderwijsprojecten in Papua. Hapin richt zich op het bevorderen van toegang tot onderwijs, de economische positieverbetering van families, groepen en gemeenschappen op dorpsniveau en de versterking van het maatschappelijk middenveld.

De manifestatie vindt plaats in het Dienstencentrum van de Protestantse Kerk Nederland, Joseph Haydnlaan 2a in Utrecht. Op het terrein is meer dan genoeg (gratis) parkeerruimte. Het programma en een routebeschrijving voor auto en OV vindt u op de website <https://hapin.nl/> . U bent van harte welkom !

Nieuw-Guinea in 1894

Vanzelfsprekend heeft u in het verleden het een en ander over het voormalige Nieuw-Guinea gelezen dan wel op school geleerd. Maar wat leerde men op school en was er bekend over Nieuw-Guinea zo rond 1898, toen de eerste bestuursposten in Manokwari en Fak Fak werden gevestigd? Het boekje '**Beknopte AARDRIJKSKUNDE van Nederlandsch Oost- en West-Indië**' door J.J. ten Have, derde druk, 's-Gravenhage – Uitg. Joh. IJkema' uit 1894 geeft een aardig inzicht. De in het boekje vermelde paragrafen over Nieuw-Guinea vindt u hieronder.

§ 7. *Bevolking.* "De oorspronkelijke bevolking van den Archipel behoort tot twee rassen: **Maleiers** en **Papoea's**, waarvan de laatsten Nieuw-Guinea met de omliggende ("Papoesche") eilanden bewonen. De Maleier bezit eene licht bruine huidkleur, de Papoea is donkerder, bij zwart af; de Maleier is ernstig, in zich zelven gekeerd en spreekt weinig, vooral in tegenwoordigheid van vreemden, de Papoea is levenslustig; vroolijk en aanhoudend weerklinkt zijn gulle lach; de Maleier tracht zijne aandoeningen te verbergen, wat hem uitstekend gelukt: de Papoea spreidt ze ten toon. Sommigen menen de Papoea's te moeten beschouwen als een ras, dat zeer vatbaar is voor ontwikkeling."

§ 38. "Van dit eiland zijn ons alleen de kusten bekend; van het binnenland weten wij zo goed als niets. Zeker is het, dat er zich zeer hoge bergen verheffen.

Paradijsvogels

Vogelhuizen (paradijsvogels!), schildpad en masoos zijn de voornaamste

handelsartikelen. (Masooi is eene aromatieke boombast, in Indië veel gebruikt als geneesmiddel; ook wordt er eene verfstof voor de kleuren van lijnwaden uit bereid). Langs de kust vischt men tripang en paarl en. De bewoners zijn **Papoea's**.

De **Papoea's** drijven ruilhandel met de Maleiers. – Bij vele stammen bestaat geene kleding; andere hebben de primitiefste wijze; enkele dragen zelfvervaardigde sarongs. Hier en daar is het tatoeëren in zwang, vooral op de wangen. Aan het kroeze haar wordt veel zorg besteed. Wapenen zijn pijl en boog. De vrouw verricht den arbeid; de bevelen van den man gelden als wet voor de familie. Misdadigers worden door oudsten gevonnisd.

De dorpen zijn aan de N.-W.-kust op palen in de ondiepe zee gebouwd; door middel van ruwe bruggen staan ze met den oever in verbinding. Deze huizen hebben veel overeenkomst met de praehistorische paalwoningen. Het voedsel bestaat hoofdzakelijk uit visch en sago. Het rooken schijnt den Papoea even noodzakelijk toe als eten en drinken. De kustbewoners, vooral de **Doreh's**, zijn koene zeevaarders. Daar de bevolking zeer verslaafd was aan sterken drank en er dientengevolge vaak vechtpartijen plaats grepen, heeft het Nederlandsch-Indische Gouvernement den invoer van dat artikel verboden.

Papoea, uit de omstreken van Doreh

Te **Doreh**, aan de N.-W.-zijde der **Geelvinksbai**, zijn sedert 1855 Duitsche zendelingen gevestigd. Langs de Golf van Mac-Cluer breidt zich de Islam sterk uit."

Verder levert § 48, 'Onze kennis van Indië' ons nog deze ontboezeming op: "Bij de beschrijving der eilanden is ons gebleken, dat de kennis van den schoonen Archipel nog zeer veel te wensen overlaat. Nieuw-Guinea is wel het minst bekend; de pogingen, die men in de laatste jaren heeft aangewend om het binnenland te verkennen, leverden weinig of geene resultaten op."

Schenkeningen

Periode tot november 2017

Artefacten

- Mw. Henny Neher – een collectie prachtige artefacten
- Mw. Genja Wawejay dozen met documenten, krantenknipsels etc.

Recente publicaties over Papua

Geert van der Kolk DE WITTE REIGER

roman

Kolk, Geert van der (2017)

DE WITTE REIGER

ISBN 978-94-6297-078-6

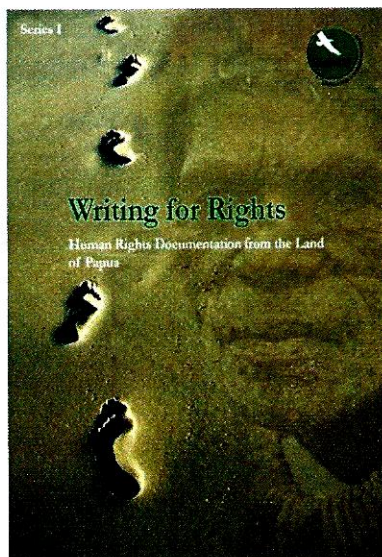
Amsterdam, Uitg. De Kring, 320 pag. (€ 19,99)

In een jungle vol ontberingen en vijandige Papoea's zijn twee mannen tot elkaar veroordeeld...

In 1907 vertrekt een jonge luitenant-ter-zee met een klein marineschip vanaf de Molukken naar de zuidkust van Nederlands Nieuw-Guinea. Het doel van de expeditie is om de recent verworven kolonie te

verkennen en goede betrekkingen met de Papoea's aan te knopen. In plaats van een vreedzame en vruchtbare kolonie ontdekken ze een onafzienbaar, donker en moerassig oerwoud bewoond door koppensnellers en kannibalen. In een gewelddadige confrontatie is de luitenant gedwongen de Bergen in te vluchten met als enige gezelschap de tolk Rufus, die een eigenzinnige boef blijkt te zijn. Na een barre tocht bereiken ze een hoogvlakte waar een Papoea-stam woont die nog nooit contact met de buitenwereld heeft gehad.

De witte reiger is een spannende avonturenroman en een indringend portret van twee mannen die niet alleen fysiek tot het uiterste op de proef worden gesteld, maar ook moeten overleven in een wereld waar hun achtergrond, cultuur en ervaring geen enkel houvast bieden.

Viviana, Adiani and Andrew de Sousa, Bambang Wisudo, Budi Hernawan, Razif MA ([ed.] 2017)

Writing for Rights: Human Rights Documentation from the Land of Papua

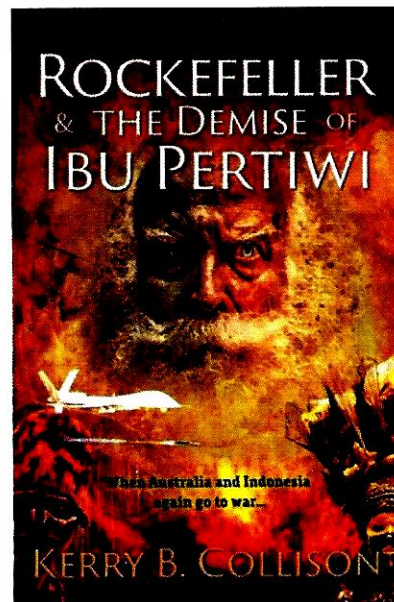
Jakarta, Inst. for Policy Research and Advocacy (Elsam) 132 p.

Writing for Rights is an English translation of a research compilation from Human Rights Defenders working at the grassroots level to improve the human rights situation in Papua, on the eastern edge of the Indonesian archipelago. The compilation examines daily issues faced by Papuans through a human rights lens. Topics covered include the expansion of palm oil, market access for indigenous women, criminalization of protest and related issues with case studies from Sorong, Merauke and Jayapura. Free available online at

http://perpustakaan.elsam.or.id/index.php?p=show_detail&id=15216&keywords=papua

Wat is het belastingvoordeel voor donateurs van een culturele ANBI?

Voor donateurs van culturele ANBI's zoals de Stichting Papua Erfgoed, geldt een extra giftenaftrek. Particulieren mogen in de aangifte inkomstenbelasting 1,25 keer het bedrag van de gift aftrekken. Wel moet u giften aan een culturele instelling apart vermelden in uw administratie.

Collison, Kerry B. (2017)

Rockefeller and the Demise of Ibu Pertiwi

ISBN-10:1-921030-98-4

Melbourne, Sid Harta Publishers, 374 p.

In 1962, and one month following the disappearance of Michael C. Rockefeller off the southern coast of what was then known as Dutch Western New Guinea, Indonesia invaded and annexed the territory and commenced the systematic slaughter of indigenous Papuans, to pave the way for a massive wave of transmigrated Javanese. With the meteoric rise of the new powerhouses, China and India, Indonesian-occupied West Papua's wealth of oil, gas and minerals precipitates an international power-play for control over the vast natural resources. Decades have passed since the twenty-three year old Rockefeller disappeared - long presumed dead, when sightings of the heir are widely reported. Demands for West Papuan independence gain momentum and Australia is again drawn into military conflict with the Indonesian Motherland, Ibu Pertiwi.

Wanneer u voortaan de Nieuwsbrief liever per email wilt ontvangen, laat het ons weten: Email van de redactie is kidejager@casema.nl of rsmeele@xs4all.nl